

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5185/22
18.10.2023.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Огњен Божовић, адвокат из Београда, ул.Змај Јовина бр.4/3/2, против тужених О.Ш. "... " ..., кога заступа Државно правобранилаштво, Београд, ул. Косовска бр. 31, ББ и ВВ, обоје из ..., коју заступа заједнички пуномоћник Снежана Дуњић, адвокат из Београда, ул. Игманска бр. 5, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалбама тужених, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 20959/16 од 02.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 18.10.2023.године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 20959/16 од 02.12.2021.године у ставу првом и другом изреке, а жалбе тужених **СЕ ОДБИЈАЈУ** као неосноване.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртм изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 20959/16 од 02.12.2021.године тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени О.Ш. "... " ..., ББ и ВВ, обоје из ..., да тужиоцу АА из...на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 189.913,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 20959/16 од 02.12.2021. године, ставом првим изреке дозвољено је субјективно проширење тужбе учињено поднеском од 20.07.2016. године.

Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од 160.000,00 динара за претрпљене физичке болове и износ од 90.000,00 динара за претрпљени страх, са законском затезном каматом почев од 02.12.2021. године, као дана пресуђења, до исплате.

Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде штете због претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од 500.000,00 динара, због претрпљених душевних болова због наружености износ од 250.000,00 динара, као и да му преко досуђених износа солидарно исплате износ од још 340.000,00 динара на име претрпљених физичких болова и износ од још 160.000,00 динара на име претрпљеног страха, све са законском затезном каматом почев од 02.12.2021. године, до исплате.

Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 231.413,00 динара.

Против наведене пресуде тужена Основна школа “...” ... је благовремено изјавила жалбу, побијајући је, а како то произлази из жалбених навода, у ставу првом, другом и четвртм изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Жалбу су благовремено изјавили и тужени ББ и ВВ побијајући одлуку у ставу првом, другом и четвртм изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражили.

Тужилац је благовремено дао одговор на жалбе тужених. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да су жалбе тужених делимично основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности. Наиме, неосновано је жалбено указивање тужених ББ и ВВ да је побијана пресуда захваћена битном повредом поступка из члана 374 став 2 тачка 9 којом је прописано да битна повреда одредаба парничног поступка постоји ако је у поступку као тужилац или тужени учествовало лице које не може да буде странка у поступку или ако странку која је правно лице није заступало овлашћено лице или ако парнично неспособну странку није заступао законски заступник или ако законски заступник, односно пуномоћник странке

није имао потребно овлашћење за вођење парнице или за поједине радње у поступку, осим ако вођење парнице, односно вршење појединих радњи у поступку није било накнадно одобрено. С тим у вези, а како то произилази из стања у списима предмета, тужоца од подношења тужбе па до стицања пунолетства у току трајања парничног поступка сагласно члану 78. ЗПП заступао је отац као законски заступник и по стицању пунолетства тужилац је сагласно члану 91. ЗПП накнадно одобрио радње које је у његово име предузимао пуномоћник из реда адвоката, уједно достављајући и пуномоћје за заступање. Такође, нема ни битне повреде поступка из тачке 12 истог члана, на коју се неосновано указује у жалби тужене О.Ш. "...” с обзиром да је изрека првостепене пресуде разумљива, не противречи сама себи нити разлосима пресуде, а у образложењу пресуде првостепени суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама. Како побијана пресуда није захваћена наведеним битним повредама поступка, то се правилност чињеничног стања и примена материјалног права са сигурношћу може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 17.05.2016. године тужилац је као ученик Основне школе "...” повређен пре почетка часа физичког васпитања. До повреде је дошло тако што су ученици били у свлационици школе, када је тада малолетни тужилац услед ударца затвореном шаком од стране туженог, тада малолетног ББ, задобио повреде у пределу лица - прелом носних костију са померањем крајка. Мајка ББ је овде тужена ВВ.

Према налазу и мишљењу судског вештака специјалисте макиофацијалне хирургије, прелом носних костију са померањем крајка квалификује се као тешка телесна повреда и настала је као последица директног дејства тупине механичког оруђа-затвореном шаком-песницом. Тужилац је услед задобијене повреде трпео болове јаког интензитета у трајању од 12 часова, средњег интензитета у трајању од 10 дана и слабог интензитета у трајању од 10 дана, а и сада повремено осећа нелагодности на промену времена и ниске температуре.

Према налазу и мишљењу судског вештака за област психијатрије, тужилац је наведеном приликом доживео страхове који су били условљени боловима, односно били су следствени насталим повредама и интервенцијама на санацијама истих, те како је немогуће раздвојити страхове који су настали услед болова или после претрпљених болова посебно код деце, вештак је мишљења да је тужилац трпео страхове јачег интензитета у моменту повреде, као и после тога приликом медицинских прегледа у периоду од око 12 сати. Тужилац је био подвргнут и оперативној корекцији повреде услед које је показивао бојазан и блажу антиципаторну стрепњу од дефигурације носа током периода седмог разреда, односно у периоду од више месеци, те је појачано проверавао да ли му је у том периоду нос добро срастао. Тужилац је имао бојазан од новог повређивања на часу физичког или евентуално у конфликту са другом децом.

Због насталог физичког инцидента, против туженог ББ је након штетног догађаја покренут дисциплински поступак од стране тужене О.Ш. "...” након чега је истом изречена васпитно дисциплинска мера - укор директора. Тужени ББ је у школској 2015/2016 години имао један мањи и два озбиљна дисциплинска испада у школи а после првог озбиљнијег дисциплинског прекршаја посећивао је терапеута, а у школској 2016/2017 годину није направио дисциплински прекршај до предметног физичког

напада на тужиоца, када му је нанео тешку телесну повреду.

Апелациони суд је става да је све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд утврдио потпуно и поуздано, на основу доказа које је ценио правилном применом одредбе члана 8 ЗПП. Жалбом тужених чињенично стање није доведено у сумњу и на потпуно и правилно утврђено чињенично стање које је релевантно за одлучивање о тужбеном захтеву, првостепени суд је правилном применом материјалног права одлучио о основаности тужбеног захтева и за своју одлуку дао јасне, довољне и правилне разлоге, које у свему прихвата и другостепени суд.

Наиме, полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно закључио да постоји одговорност тужене школе за насталу штету. Таква одговорност је објективна и не заснива се на кривици, већ на створеном ризику, а основ те одговорности је објективан и заснива се на одредбама члана 154 став 2 у вези са чланом 174 повезано са чланом 167 Закона о облигационим односима. Школа може да се ослободи одговорности за штету коју другом проузрокује малолетник док је под надзором школе, само у случају ако докаже да је надзор вршила на начин на који је обавезан или да би штета настала и при брижљивом вршењу надзора. Околност да се спорни догађај одиграо у свлачионици пре почетка наставе физичког васпитања, насупрот жалбеним наводима, не ослобађа тужену обавезе, с обзиром да тужена школа сноси одговорност за безбедност ученика не само за време школских активности, већ и за време такозваног малог или великог одмора.

С тим у вези, насупрот жалбеним наводима тужене школе, околност да је након штетног догађаја школа предузела одређене мере и упутила захтев за покретање дисциплинског поступка, те у спроведеном поступку према туженом ББ изрекла меру укора директора не ослобађа школу одговорности да накнади нематеријалну штету тужиоцу у конкретном случају. Ово стога што је у току поступка утврђено да је пре предметног штетног догађаја тужени ББ имао један мањи и два озбиљна дисциплинска инцидента, при чему школа, сем навода да је појачала васпити рад са њих, није пружила у току поступка доказе шта је конкретно предузела према туженом ББ након тих дисциплинских испада, а који су се догодили пре овог штетног догађаја, што је оцењено сходно одредби члана 231 ЗПП. Околност да је и пре конкретног штетног догађаја ББ имао један мањи и два озбиљна дисциплинска инцидента су захтевале брижљиви и јачи надзор школе над конкретним учеником и спровођење одређених мера који би сама школа имала према својим интерним актима, а што школа у конкретном случају није доказала да је учинила. Дисциплинске поступке и мере које је предузела тек након штетног догађаја не ослобађају тужену школу одговорности, с обзиром да је извесне мере предвиђене интерним актима очигледно требало спровести и пре штетног догађаја према ученику ББ који је већ показивао проблематично понашање и имао дисциплинске испаде, а ако је школа евентуално према њему предузела васпитни рад, како наводи, а што није доказала, очигледно то није пружило резултате, јер у противном не би дошло до штетног догађаја.

Жалбени наводи којима тужена школа указује које све превентивне мере и активности је спроводила према ученицима у школи, јесу наводи којима се указује шта је школа предузимала пре штетног догађаја у погледу општих мера које се предузимају

према свим ученицима, али тиме се не указује које је конкретне мере и врсте надзора спровела над туженим ББ, као учеником који је очигледно показивао проблематично понашање пре штетног догађаја. Школа указује да је тужени ББ пре овог инцидента већ ишао приватно код психолога, односно мајка га је водила код психолога, али то не указује на одређене мере које је сама школа предузела према њему, при чему је мајка ВВ у свом исказу навела да је сина водила код психолога тек након овог предметног штетног догађаја.

Такође, правилно је првостепени суд обавезао и туженог ББ за накнаду нематеријалне штете тужиоцу, с обзиром да је исти неспорно штетник, односно лице које је тужиоцу нанело тешку телесну повреду услед којих је он претрпео нематеријалне штете у виду физичких болова и страха. На записнику са рочишту за главну расправу одржаном дана 11.04.2018.године, приликом саслушања туженог ББ стоји да је исти рођен ...2002.године, што значи да је у време штетног догађаја 17.05.2016.године исти имао навршених 14 година, те је стога сходно одреди чл.160 став 3 Закона о облигационим односима, којом је прописано да малолетник са навршених четрнаест година одговара према општим правилима о одговорности за штету, исти солидарно одговоран за штету коју је тужилац претрпео, а на туженима ББ и ВВ супротно жалбеним наводима, био је терет доказивања евентуалне неспособности за расуђивање тада малолетног ББ.

Ценећи приговор недостатка пасивне легитимације на страни тужене ВВ, мајке туженог ББ, првостепени суд је правилно оценио да је иста пасивно легитимисана. Наиме, првостепени суд је правилно оценио правноснажну пресуду Основног суда Бусто Арсизио, Република Италија, рег. бр.6553/2015, која је призната решењем Вишег суда у Београду П 368/16 од 09.09.2016.године, а којом је разведен брак тужене ВВ од ГГ и којом је одређено да се тужени поверава установи општине ... уз смештај код мајке и слободне контакте са оцем, значи наведеном пресудом је тужени поверен на смештај код мајке. По оцени другостепеног суда одговорност тужене ВВ произилази из одредбе члана 169 став 2 Закона о облигационим односима којом је прописано да ако је штету проузроковао малолетник способан за расуђивање који није у стању да је накнади суд може, када то правичност захтева, нарочито с обзиром на материјално стање родитеља и оштећеника, обавезати родитеље да накнаде штету потпуно или делимично, иако за њу нису криви а на туженима је супротно жалбеним наводима био терет доказивања супротног, односно материјалног стања тужених.

Одлучујући о висини правичне накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је правилном применом одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима, оценио да правична накнада за претрпљене физичке болове износи 160.000,00 динара и за претрпљени страх 90.000,00 динара. На досуђене износе накнаде нематеријалне штете тужиоцу припада законска затезна камата почев од 02.12.2021.године, као дана пресуђења, до исплате, сходно одредби члана 277 Закона о облигационим односима, како то правилно налази и првостепени суд. Разлоге које за овакву одлуку даје првостепени суд у свему прихвата и овај суд, као другостепени, као јасне, довољне и на закону засноване.

Насупрот жалбеним наводима тужених, досуђивањем нижих износа не би била пружена одговарајућа сатисфакција тужиоцу и не би се могла постићи друштвена сврха

коју је законодавац имао у виду утврђујући у корист оштећеног лица право на правичну новчану накнаду за претрпљену нематеријалну штету.

Такође, насупрот жалбеним наводима тужених и по оцени другостепеног суда правилно је првостепени суд закључио да нема доприноса тужиоца настанку штетног догађаја, с обзиром да је инцидентну ситуацију први започео тужени ББ, те да тужилац према њему није преузео ниједан физички контакт, односно физички напад, док је ББ физички напао тужиоца и нанео му тешку телесну повреду, те с тога нема места примени одредбе члана 192 Закона о облигационим односима у конкретном случају.

Без утицаја су жалбени наводи тужених ББ и ВВ којима се указује на налаз и мишљење судских вештака, с обзиром да су налази и мишљења судских вештака достављени у току поступка туженима, који су на исте истицали примедбе, те су судски вештаци дали своје одговоре и изјашњења, а којима су примедбе отклонили на суду прихватљив начин, због чега је налазе и мишљење судских вештака првостепени суд правилно прихватио.

Такође, правилно је првостепени суд, сходно одредби члана 199 став 2 Закона о парничном поступку дозволи преиначење тужбе учињено поднеском од 20.7.2016. године. Неосновани су наводи жалбе да суд није могао да прошири тужбу на тужене другог и трећег реда, с обзиром да је према цитираној одредби је између осталог наведено да ће се сматрати да постоји пристанак туженог на преиначење тужбе ако се он упусти у расправљање о главној ствари по преиначеној тужби, а није се противио преиначењу. Како су се тужени својим одговором на тужбу од 12.10.2016. године несумњиво упустили у спор против тужиоца, имајући у виду да су се у наведеном поднеску изјаснили да је тужба неоснована и истакли бројне процесне и материјално правне приговоре, те су исти потврдили својим доласком на наредно рочиште и учествовали у поступку дугом преко шест година, не може се сматрати да исти нису пристали на преиначење тужбе, због чега је по оцени овог суда правилна одлука првостепеног суда у ставу првом изреке побијане пресуде.

Приликом доношења другостепене одлуке, цењени су и остали жалбени наводи тужених, али је овај суд закључио да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност побијане одлуке, те да су исти ирелевантни за другачију одлуку суда, а с обзиром на напред изнето правно становиште.

У погледу одлуке о трошковима парничног поступка, садржане у ставу четвртном изреке побијане пресуде, првостепени суд је погрешно применио материјално право у погледу одмерене висине таксе на тужбу, због чега је одлука у том делу преиначена и тужиоцу сходно одредби чл.150, 153 и 154 ЗПП досуђени трошкови поступка у укупном износу од 189.913,00 динара. Наведени износ се односи на трошкове које је тужилац имао у вези са заступањем од стране адвоката и то за састав тужбе и један образложени поднесак по 9.000,00 динара, за приступ на шест одржаних рочишта по 10.500,00 динара, за приступ на седам неодржаних рочишта по 6.000,00 динара, за трошкове вештачења 37.313,00 динара, те трошкове таксе на тужбу у износу од 14.800,00 динара и таксе на одлуку у износу од 14.800,00 динара. Висина трошкова парничног поступка одмерена је применом важеће Таксене тарифе и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Из изнетих разлога, применом одредбе чланова 390 и 401 тачка 3 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), одлучено је као у изреци.

Како су тужени у незнатном делу, у погледу досуђене висине трошкова парничног поступка, успели у поступку поводом изјављеног правног лека, то им нису признати трошкови настали у току поступка, па је одлучено сходно одредби члана 165 ЗПП. Такође, сходно наведеном члану одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, с обзиром да одговор на жалбу није нужни трошак.

**Председник већа – судија
Јелена Стојилковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић